

TÜRK TİCARİ HAYATINDA BAZI KÜÇÜK AYRINTILAR

GÜMRÜK&TİCARET
DERGİSİ

Sayı:1 Yıl:2013

Yakup AKKAYA*
Salih USTA**

Ticaret Sicili Kayıtlarının Açıklığı

Herkesin Ticaret Sicili Müdürlüklerinde tutulan ticaret sicili kayıtlarını inceleyip yetkisinin olduğunu biliyor muydunuz?

Herkes Ticaret Sicili Müdürlükleri nezdinde tutulmakta olan ticaret sicilinin içeriğini ve müdürlükte saklanan tüm senet ve belgeleri inceleyebileceği gibi giderini ödeyerek bunların onaylı suretlerini de alabilir. Ticaret Sicili Müdürlüklerinden bir hususun sicilde kayıtlı olup olmadığına dair onaylı belge de istenebilir.

Ticaret Unvanına Getirilebilecek Ekler

“Türk”, “Türkiye”, “Cumhuriyet” ve “Milli” kelimelerinin bir ticaret unvanına ancak Bakanlar Kurulu kararıyla konabileceğini biliyor muydunuz?

“Türk”, “Türkiye”, “Cumhuriyet” ve “Milli” kelimelerinin bir ticaret unvanına ancak Bakanlar Kurulu kararıyla konabilir.

Ticaret Unvanının Devri

Bir ticaret unvanının işletmeden ayrı olarak başkasına devredilemeyeceğini biliyor muydunuz?

Bir ticaret unvanının işletmeden ayrı olarak başkasına devredilemez.

Ticari Defterler

Pay defteri, yönetim kurulu karar defteri ve genel kurul toplantı ve müzakere defteri gibi işletme-

* Gümrük ve Ticaret Müfettişi

** Gümrük ve Ticaret Müfettişi Yardımcısı

nin muhasebesi ile ilgisi olmayan defterlerin de ticari defterlerden olduğunu biliyor muydunuz?

Her tacir ticari defterleri tutmak zorundadır. Pay defteri, yönetim kurulu karar defteri ve genel kurul toplantı ve müzakere defteri gibi işletmenin muhasebesiyle ilgili olmayan defterler de ticari defterlerdir.

Ticari Defterlerin Saklanma süresi

Türk Ticaret Kanunu açısından ticari defterlerin saklanma sürelerinin 10 yıl olduğunu biliyor muydunuz?

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu 82’nci maddesi gereğince ticari defterlerin saklanma süreleri 10 yıldır.

Kapanış Tasdiki Aranılan Ticari Defterler

Yevmiye defteri ve yönetim kurulu karar defterinin kapanış tasdikinin yaptırılması gerektiğini biliyor muydunuz?

Fiziki ortamda tutulan yevmiye defteri, defteri kebir ve envanter defteri ile dördüncü fıkrada sayılan defterlerin açılış onayları, kuruluş sırasında ve kullanılmaya başlanmadan önce noter tarafından yapılır. Bu defterlerin izleyen faaliyet dönemlerindeki açılış onayları, defterlerin kullanılacağı faaliyet döneminin ilk ayından önceki ayın sonuna kadar notere yaptırılır. Pay defteri ile genel kurul toplantı ve müzakere defteri yeterli yaprakları bulunmak kaydıyla izleyen faaliyet dönemlerinde de açılış onayı yaptırılmaksızın kullanılmaya devam edilebilir. Yevmiye defterinin kapanış onayı, izleyen faaliyet döneminin altıncı ayının sonuna kadar, yönetim kurulu karar defterinin kapanış onayı

ise izleyen faaliyet döneminin birinci ayının sonuna kadar notere yaptırılır.

Ticaret Şirketlerinin Türleri

Ticaret şirketlerinin kolektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif şirketlerden oluştuğunu biliyor muydunuz?

Ticaret şirketleri; kolektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif şirketlerden ibarettir.

Şirketlerde Birleşme: Sermaye şirketlerinin devralan şirket olmaları şartıyla şahıs şirketi olan kolektif ve komandit şirketlerle birleşebileceğini biliyor muydunuz?

Sermaye şirketleri; Sermaye şirketleriyle, Kooperatiflerle ve Devralan şirket olmaları şartıyla, kolektif ve komandit şirketlerle birleşebilirler.

Ticaret Şirketlerinin Tüzel Kişilik Kazanması

Ticaret şirketlerinin ticaret siciline tescil sonrası tüzel kişilik kazandıklarını biliyor muydunuz?

Ticaret şirketlerinin ticaret siciline tescil sonrası tüzel kişilik kazanır.

Anonim Şirketlerde Kurucu Ortak Sayısı

Anonim şirketin en az bir pay sahibi ile kurulabileceğini biliyor muydunuz?

Anonim şirketin kurulabilmesi için pay sahibi olan bir veya daha fazla kurucunun varlığı şarttır.

Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği

Artık anonim şirketlerde yönetim kurulu üyesi olabilmek için şirkette pay sahibi olmak gerekmediğini biliyor muydunuz?

6762 sayılı eski Türk Ticaret Kanununda anonim şirketlerde yönetim kurulu üyesi olabilmek için şirkette pay sahibi olmak şartı aranıyordu. Artık 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu ile bu şart ortadan kaldırıldı. Böylece anonim şirketlerde pay sahibi olmayan kişilerin de yönetim kurulu üyesi olmalarının yolu açılmış oldu.

Ayıplı Bir Mal Karşısında Tüketicinin Seçimlik Hakları

Ayıplı bir mal ile karşılaşan tüketicinin malın satıcısından bedel iadesini de içeren sözleşmeden dönme, malın ayıpsız misliyle değiştirilmesi veya ayıp oranında bedel indirimi ya da ücretsiz onarım isteme gibi talep edebileceği haklarının olduğunu biliyor muydunuz?

Tüketici, malın teslimi tarihinden itibaren otuz gün içerisinde ayıplı satıcıya bildirmekle yükümlüdür. Tüketici bu durumda, bedel iadesini de içeren sözleşmeden dönme, malın ayıpsız misliyle değiştirilmesi veya ayıp oranında bedel indirimi ya da ücretsiz onarım isteme haklarına sahiptir. Satıcı, tüketicinin tercih ettiği bu talebi yerine getirmekle yükümlüdür. Tüketici bu seçimlik haklarından biri ile birlikte ayıplı malın neden olduğu ölüm ve/veya yaralanmaya yol açan ve/veya kullanımdaki diğer mallarda zarara neden olan hallerde imalatçı-üreticiden tazminat isteme hakkına da sahiptir.

Ayıplı Mallarda Zaman Aşımı

Bir ayıplı mal ile ilgili ayıba karşı sorumlu tutulanların ayıba karşı daha uzun bir süre sorumluluk üstlenmemiş olmaları halinde ayıplı maldan sorumluluk ayıp daha sonra ortaya çıkmış olsa bile malın tüketiciye teslim tarihinden itibaren 2 yıllık zaman aşımına tabi olduğunu biliyor muydunuz?

Taksitli Satış

Satım bedelinin en az iki taksitle ödendiği ve malın veya hizmetin sözleşmenin düzenlendiği anda teslim veya ifa edildiği satım türüne taksitli satış dendiğini biliyor muydunuz?

Kampanyalı Satış

Kampanyalı satışın, gazete, radyo, televizyon ilânı ve benzeri yollarla tüketiciye duyurularak düzenlenen kampanyalara iştirakçi kabul edilmesi ve malın veya hizmetin daha sonra teslim veya ifa edilmesi suretiyle gerçekleştirildiğini biliyor muydunuz?

Ürün Satış Fiyatı:Tüketici tarafından alınacak olan ürünün etiket, fiyat ve tarife listelerinde belirtilen fiyat ile kasa fiyatı arasında fark olması durumunda tüketici lehine olan fiyat üzerinden satış işleminin gerçekleştirilmesi gerektiğini biliyor muydunuz?

Perakende satışa arz edilen malların veya ambalajlarının yahut kaplarının üzerine kolaylıkla görülebilir, okunabilir şekilde o malla ilgili tüm vergiler dahil fiyat, üretim yeri ve ayırıcı özelliklerini içeren etiket konulması, etiket konulması mümkün olmayan hallerde aynı bilgileri kapsayan listelerin görülebilecek şekilde uygun yerlere asılması zorunludur.

Hizmetlerin tarife ve fiyatlarını gösteren listeler de birinci fıkraya göre düzenlenerek asılır.

Etiket, fiyat ve tarife listelerinde belirtilen fiyat ile kasa fiyatı arasında fark olması durumunda tüketici lehine olan fiyat üzerinden satış yapılır.

Garanti Belgesi

Tüketici tarafından tüketici kanununda yer alan ayıplı mallar ile ilgili seçimlik haklardan onarım hakkı kullanılmış olsa dahi ürünün tekrar değiştirilmesinin talep edilebileceğini biliyor muydunuz?

Satıcı; garanti belgesi kapsamındaki malların, garanti süresi içerisinde arızalanması halinde mali işçilik masrafı, değiştirilen parça bedeli ya da başka herhangi bir ad altında hiçbir ücret talep etmeksizin tamir ile yükümlüdür.Tüketici onarım hakkını kullanmışsa, garanti süresi içerisinde sık arızalanması nedeniyle maldan yararlanamamanın süreklilik arz etmesi veya tamiri için gereken azami sürenin aşılması veya tamirinin mümkün bulunmadığının anlaşılması hallerinde, 4 üncü maddede yer alan diğer seçimlik haklarını kullanabilir. Satıcı bu talebi reddedemez. Tüketicinin bu talebinin yerine getirilmemesi durumunda satıcı, bayi, acente, imalatçı-üretici ve ithalatçı

müteselsilen sorumludur. Tüketicinin mali kullanım kılavuzunda yer alan hususlara aykırı kullanmasından kaynaklanan arızalar yukarıda belirtilen kapsamın dışındadır.

Esnaf Odalarının Kuruluşu

Bir esnaf odasının oda kurulmak istenen yerde çalışmakta olan en az 500 kişinin isteği ile kurulabileceğini biliyor muydunuz?

Odalar, oda kurulmak istenen yerde çalışmakta olan sanat, hizmet ve meslek sahipleri ile esnaftan en az beşyüz kişinin isteği ve Bakanlık izni ile kurulur. Oda unvanında esnaf, sanatkâr veya esnaf ve sanatkâr ibaresi yer alır.

Esnaf Odalarına Kayıt

Esnaf ve sanatkarların sicile kayıt yaptırmadan hiçbir şekilde esnaf odalarına kayıt yaptıramayacağını biliyor muydunuz?

Esnaf ve sanatkârların sicile kayıtları yapılmadıkça, hiçbir şekilde odaya kayıt yapılamaz. Sicile kayıt olan esnaf ve sanatkârlara ait bilgiler sicil tarafından; elektronik ortamda, iş yerlerinin bulunduğu yerdeki, iş yerleri seyyar olanların ikametgâhlarının bulunduğu yerdeki meslek ve sanatları ile ilgili ihtisas odasına; meslek ve sanatları ile ilgili ihtisas odası bulunmayanların bilgileri ise karma odaya kayıt için gönderilir. İlgili oda yönetim kurulu, bu kişilerle ilgili üyelik kararlarını ilk toplantısında alır.

Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği

Her il merkezinde bir esnaf ve sanatkarlar odaları birliği kurulduğunu biliyor muydunuz?

Her il merkezinde bir esnaf ve sanatkarlar odaları birliği kurulur.

Esnaf ve Sanatkarlar Federasyonu

Birmeslek gurubu ile ilgili federasyon kurulabilmesi için o meslek dalındaki en az 40 adet esnaf odasının kurucu olarak karar alması gerektiğini biliyor musunuz?

Federasyon kurulabilmesi için ülke genelinde

aynı meslek dalında kurulmuş olan odaların %60'ının genel kurullarının federasyon kurulması yönünde karar almaları ve kurucu oda adedinin 40'dan az olmaması şarttır.

Kooperatiflerde Kuruluş

Bir kooperatifin en az 7 kişi ile kurulabileceğini biliyor muydunuz?

Bir kooperatif en az 7 ortak tarafından imzalanacak ana sözleşme ile kurulur. Ana sözleşmedeki imzaların noterce onaylanması gerekir.

Kooperatiflerde Unvan

Kooperatif ve üst kuruluşlarının unvanlarında kamu kurum ve kuruluşlarının isimlerine yer verilemeyeceğini biliyor muydunuz?

Kooperatifler ve üst kuruluşlarının unvanlarında, kamu kurum ve kuruluşlarının isimlerine yer verilemez.

Kooperatiflerde Genel Kurul

Kooperatiflerde yılda en az bir defa genel kurul yapmanın zorunlu olduğunu biliyor muydunuz?

Genel kurul olağan ve gerektiğinde olağanüstü olarak toplanır. Olağan toplantının her hesap devresi sonundan itibaren 6 ay içinde ve en az yılda bir defa yapılması zorunludur.

Kooperatiflerde Ortakların Oyları

Kooperatiflerde bir ortağın kaç payı olursa olsun bir tek oy hakkı olduğunu biliyor muydunuz?

Genel Kurulda her ortak yalnız bir oya sahiptir.

Kooperatif Yönetim Kurulu Üyeleri

Kooperatiflerde yönetim kurulu üyesi olabilmek için kooperatif ortağı olmak gerektiğini biliyor muydunuz?

Yönetim Kurulu, kanun ve anasözleşme hükümleri içinde kooperatifin faaliyetini yöneten ve onu temsil eden icra organıdır. Yönetim Kurulu en az üç üyeden kurulur. Bunların ve yedeklerinin kooperatif ortağı olmaları şarttır.

Kooperatifler Kanununa Göre Bazı Cezalar

Yapı kooperatiflerinde kooperatif yönetim kurulu üyelerinin genel kurul tarafından belirlene ortak sayısından fazla kooperatife ortak kaydederse üç aydan iki yıla kadar hapis ve elli günden beşyüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacaklarını biliyor muydunuz?

Yapı Kooperatiflerinde konut, işyeri ve ortak sayısı genel kurulca belirlenir. Yönetim Kurulu, genel kurulca kararlaştırılan sayının üzerinde ortak kaydedemez. Bu hükme aykırı hareket eden kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri ve memurları üç aydan iki yıla kadar hapis ve elli günden beşyüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

Kooperatif Yönetim Kuruluna Yapılan Ödemeler

Kooperatiflerde yönetim kurulu üyelerine genel kurulca belirlenen aylık ücret, huzur hakkı, risturn ve yolluk dışında hiç bir ad altında başkaca ödeme yapılamaz. Yapılır ise kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyelerinin ve memurlarının üç aydan iki yıla kadar hapis ve elli günden beşyüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacaklarını biliyor muydunuz?

Kooperatiflerde yönetim kurulu üyelerine genel kurulca belirlenen aylık ücret, huzur hakkı, risturn ve yolluk dışında hiç bir ad altında başkaca ödeme yapılamaz.Bu hükme aykırı hareket eden kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri ve memurları üç aydan iki yıla kadar hapis ve elli günden beşyüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.